

UNIVERZITA KARLOVA
1. lékařská fakulta

Posudek oponenta bakalářské práce

Název bakalářské práce: Edukace pacienta s kardiovaskulárním onemocněním
Edukace pacienta v edukačních procesech

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Education of patient with cardiovascular disease
Educational od patient in educational proress

Autor práce: Štěpánka Laubeová

Název studijního oboru: BVSS Všeobecná sestra

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Et Ing. Klára Burišková pracoviště: NNH

Oponent práce: Mgr. Milena Vaňková, Ph.D. pracoviště: ÚTPO, 1. LF UK v Praze

Akademický rok: 2015/16

Hodnotící kritéria závěrečných prací

Závěrečné práce jsou hodnoceny slovně, počtem bodů a navrženým klasifikačním stupněm. Oba hodnotitelé (vedoucí i oponent) vypracují posudek, jehož součástí je bodové hodnocení jednotlivých aspektů práce (v daném bodovém rozpětí a struktuře), návrh klasifikačního stupně a jeho slovní zdůvodnění. Součástí posudku bývají také doporučené otázky k obhajobě.

Bodové rozpětí pro jednotlivé klasifikační stupně je pouze doporučené, hodnotitel se od něj může v odůvodněných případech odklonit (vysoký odborný či společenský přínos práce může převážit drobné nedostatky, anebo naopak zásadní pochybení v klíčovém aspektu může být natolik závažné, že práce není doporučena k obhajobě i přes jiné nesporné kvality).

Klasifikace navržená v posudcích není pro zkušební komisi Státních závěrečných zkoušek závazná, ta k posudkům sice přihlíží, ale rozhoduje se na základě průběhu obhajoby a vlastního uvážení. I v případě jednoho či obou nedoporučujících posudků může student závěrečnou práci před komisí obhajovat.

Ústav teorie a praxe ošetrovatelství
1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Kateřinská 32, 121 08 Praha 2
Tel.: 224 961 111
IČ: 00216208
DIČ: CZ00216208

Hodnocení jednotlivých aspektů teoretické a výzkumné práce

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky a odpovídající počet přidělených bodů	Počet bodů
<p>Abstrakt</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (východiska, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)? ▪ Koresponduje abstrakt s obsahem práce? ▪ Má abstrakt přiměřený rozsah? <p>(0-5 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – abstrakt postrádá jasné sdělení ▪ Dobrá úroveň – abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jedna či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovanými poznatky ▪ Velmi dobrá úroveň – abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucí ▪ Výborná úroveň – kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace 	<p>1</p>
<p>Abstrakt (slovní hodnocení)</p> <p>Práce obsahuje strukturovaný abstrakt, který však svým obsahem neodpovídá stanoveným požadavkům. Informace o metodice výzkumného šetření jsou poměrně vágní, nedozvíme se, jak velký vzorek respondentů byl v rámci kvantitativního dotazníkového šetření autorkou práce osloven, kde byl výzkum realizován (v textu abstraktu autorka uvádí: „...na pracovišti, kde pracuji...“). Dále abstrakt obsahuje informace převážně o autorkou stanovených cílech, neobsahuje však již přehledné shrnutí nejdůležitějších konkrétních výsledků realizovaného šetření, uvedeny jsou informace a výsledky obecného charakteru.</p>		
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Je zdůvodnění práce uvedené v úvodu logické? ▪ Je popsána metoda rešerše? ▪ Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný? ▪ Je zvolená literatura aktuální? ▪ Jsou využívány přednostně primární zdroje? ▪ Je použitá literatura řádně citována? ▪ Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem? ▪ Byl dosavadní výzkum podroben kritice? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů a/nebo nekriticky přejat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřená ▪ Dobrá úroveň – pro zpracování diskutovaného tématu byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno ▪ Velmi dobrá úroveň – byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů ▪ Výborná úroveň – význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná 	<p>8</p>
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury (slovní hodnocení):</p> <p>Autorka se v tématu práce – problematice edukace pacientů– orientuje pouze zběžně, o čemž svědčí již např. nepřesné vydefinování základních pojmů, souvisejících s problematikou edukace pacientů v úvodu teoretické části práce. Nevhodně zaměňuje základní pedagogické pojmy výchova, vzdělání a vzdělávání. (Např.: „Edukace znamená tedy výchovu a vzdělání určitého jedince a oba pojmy se navzájem prolínají (s. 8). V úvodu např. hovoří o „celkovém edukačním procesu“, aniž by dále v textu práce tento, autorkou používaný pojem podrobněji vysvětlila. Z textu teoretické práce není také jednoznačně patrné, zda autorka práce rozlišuje mezi pojmy informovanost pacienta a edukace pacienta, což vnímám jako klíčový aspekt pochopení problematiky edukace pacienta sestrou (srov. např. otázka č. 12 v dotazníku: „Byly Vám během hospitalizace poskytnuty informace v oblasti výživy?“; otázka č. 10. Byla jste poučena během hospitalizace o edukačních procesech na oddělení, a co celkově edukace znamená?“ (Pozn. Zvýraznění v citovaném textu oponentkou práce).</p> <p>Systematický literární přehled literatury, včetně zahraničních empirických studií k tématu práce byl realizován, byť autorkou citovaná literatura nepředstavuje zcela reprezentativní přehled relevantní literatury.</p>		

Uvádí celkem 31 zdrojů, z nichž 5 je zahraničních.		
<p>Použité metody a logika struktury práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy? ▪ Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)? ▪ Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikaci? ▪ Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám ▪ Dobrá úroveň– základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům ▪ Velmi dobrá úroveň– všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají současné vědecké praxi ▪ Výborná úroveň– všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné 	8
<p>Použité metody a logika struktury práce(slovní hodnocení)</p> <p>Bakalářská práce je členěna do úvodu, teoretické části s dvěma kapitolami strukturovanými do podkapitol, empirické části včetně kapitoly diskuse a závěru. Empirická část práce se zakládá na kvantitativním zpracování dat, získaných pomocí dotazníku vlastní konstrukce, který nepovažují za zdařilý svým obsahem. Otázkou k diskusi je, zda může autorka díky tomuto dotazníku zjistit cíle výzkumu, které si stanovila? (viz např. poznámky níže v textu).</p> <p>Výzkumné cíle jsou stanoveny neadekvátně a nepřesně (jednotlivé výzkumné cíle obsahují formulačně nejednoznačné podcíle; např. Cíl č. 1: „Zjistit, do jaké míry probíhá edukace na oddělení, zda pacienti znají pojem edukace a význam rizikových faktorů na jejich onemocnění“ (s. 19). Tento cíl je autorkou formulován tak nejednoznačně a neprecizně, že obsahuje další tři „podcíle“. Na straně 19 autorka také uvádí, že dotazník obsahuje 10 „identifikačních“ otázek z celkového počtu 27 otázek. Presentuje je jako „identifikační informace“ o respondentech, ale předkládá a zahrnuje do nich také otázky, resp. odpovědi respondentů zaměřené na jejich hmotnost, dotaz na kouření, stres a pohybovou aktivitu (s. 26-30; graf č. 6-9). Explicitně není uvedeno, jak souvisí tyto získané informace nejen s „identifikačními“ informacemi, ale také s autorkou formulovanými cíli. Takovýto nesrovnalostí se vyskytuje v práci celá řada, je tedy diskutabilní validita i realibilita autorkou prezentovaných výsledků.</p>		
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Odpovídají všechny uvedené informace soudobému stavu poznání? ▪ Neobsahuje práce zavádějící, či dokonce demagogická tvrzení a polopravdy? ▪ Jsou závěry prezentovány srozumitelně? ▪ Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky? ▪ Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce? ▪ Jsou závěry korektní? ▪ Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení? ▪ Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu? ▪ Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků ▪ Dobrá úroveň– prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek ▪ Velmi dobrá úroveň– výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření ▪ Výborná úroveň– výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou učiněna jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření 	8
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků (slovní hodnocení)</p>		

<p>Výsledky jsou zpracovány do výšečových grafů a tabulek. Autorka se v práci dopouští četných desinterpretací nejen na základě významových posunů, díky např. sugestivně položeným otázkám v dotazníku, např.: „Máte pocit, že jste vystaveni dlouhodobě stresovým situacím?“ (otázka č.7, s 27), ale také díky faktickým neznalostem; (viz např. s. 37 místo antikoagulační terapie autorka zmiňuje „koagulační terapii“ aj. nepřesnosti a chyby.</p>		
<p>Etické aspekty práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Byly vzaty v úvahu etické otázky související s tématem práce a realizací výzkumu? ▪ Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu? ▪ Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti? ▪ Byla respektována pravidla publikační etiky? ▪ Jaký byl výsledek shody v systém pro odhalování plagiátů (Thesis)? <p>(0-10 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena ▪ Dobrá úroveň– práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru ▪ Velmi dobrá úroveň– práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu ▪ Výborná úroveň– etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce 	<p>8</p>
<p>Etické aspekty práce (slovní hodnocení) Etické aspekty související se získáváním, zpracováním výzkumných dat a interpretací výsledků byly dodrženy. Pravidla publikační etiky byla respektována, avšak např. Příloha práce č. 3 a 4 neobsahuje odkaz na zdroj či autora. Výsledky Protokolu o vyhodnocení podobnosti závěrečné práce v systému Theses ze dne 15.6. 2016: Míra podobnosti: <5 % Počet podobných dokumentů: 15</p>		
<p>Odborný a společenský přínos</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojednává práce aktuální/praktický problém? ▪ Je práce přínosná z hlediska oboru? <p>(0-10bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem ▪ Dobrá úroveň– práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru ▪ Velmi dobrá úroveň– práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru ▪ Výborná úroveň – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem 	<p>3</p>
<p>Odborný a společenský přínos (slovní hodnocení) Téma považuji za vysoce aktuální avšak vzhledem k již známým a obecným informacím předkládaným autorkou v teoretické části práce považuji zpracovanou bakalářskou práci za podprůměrně přínosnou pro odbornou ošetrovatelskou veřejnost. V textu práce se objevují mnohé, i odborné nepřesnosti, které snižují významně odbornou úroveň práce (např. informace na s. 12. „Svým podpisem edukačního záznamu přebírá sestra zodpovědnost za řešení jeho (pacientova) stavu.“ Na s. 37 místo antikoagulační terapie autorka zmiňuje „koagulační terapii“ aj. Postrádám v práci také autorčiny podněty a možnosti pro případné zvýšení efektivity edukace pacientů ze strany sestry přímo v klinické praxi konkrétního oddělení zdravotnického zařízení.</p>		
<p>Formální úroveň práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obsahuje práce všechny klíčové části? ▪ Má práce dostatečný či přiměřený rozsah? ▪ Je práce logicky uspořádána? ▪ Je práce z formálního hlediska bez chyb? ▪ Má práce dobrou jazykovou úroveň? ▪ Jsou soustavně používány zavedené zkratky? <p>(0-15 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – práce není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána ▪ Dobrá úroveň – text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu ▪ Velmi dobrá úroveň – práce je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální strukturace textu ▪ Výborná úroveň – práce je napsána na jazykovou vysokou akademickou úroveň 	<p>5</p>

Formální úroveň práce (slovní hodnocení)

K formální a gramatické stránce práce mám připomínky (práci se vyskytují čteně drobné překlepy a nepřesnosti; např. s. 8: „uplatnění edukace do praxe“; s. 10: citace je uvedena uvozovkami dole jak na svém začátku, tak na konci či nejsou uvozovky uvedeny vůbec, a není tak zřejmé, kde citace končí, např.: Dle Juřenkové (2001, str. 1) edukačním procesem je „činnost lidí, při které dochází k učení, a buď záměrně (intencionálně), nebo nezáměrně (incidentálně)... V celé práci je soustavně zaměřována pomlčka a spojovník; aj.

V pasážích textu celé práce je zřetelná také stylistická neobratnost autorky.

Doporučená klasifikace práce podle bodového ohodnocení

Doporučený klasifikační stupeň	Bodové rozpětí pro bakalářské práce
Výborně	100–81
Velmi dobře	80–61
Dobře	60–41

Práci klasifikuji stupněm: ~~Výborně / Velmi dobře / Dobře~~

Slovní zdůvodnění navrhovaného klasifikačního stupně¹:

Práci doporučuji / ~~nedoporučuji~~ k obhajobě

Otázky a připomínky k obhajobě práce:

1. Jak byla zachována anonymita a ochrana účastníků výzkumu, když vyplněný dotazník odevzdávali respondenti staniční sestře na oddělení?
2. Jaká tři konkrétní praktická opatření pro zvýšení efektivity edukace pacienta s kardiovaskulárním onemocněním sestrou byste navrhla aplikovat v klinické praxi, či je dokonce sama již v praxi realizujete?

V Praze, 11. 8. 2016

Mgr. Milena Vaňková, Ph.D.

Místo a datum vypracování posudku

Podpis oponenta práce

¹V případě hodnocení stupněm neprospěl/a uvést hlavní nedostatky práce a zdůvodnění tohoto rozhodnutí.